

gaar, er det, fordi jeg anerkjender, at han dengang havde fuldstændig Ret. Han sagde nemlig dengang: „De ere ikke Frihedens farligste Fjender, som angribe den aabenlyst, men de ere Frihedens allerfarligste Fjender, som i Frihedens Navn føre de Godtroende til Foretagender der, naar det kommer til et håardt Sammenstød, maa vige tilbage for at tilintetgjøres maasse for bestandig.“ Det er den Sandhed, som dengang blev udtalt af det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgkreds, der har bevæget mig til ikke at søge Frihedens farligste Fjender i dem, der aabenlyst angribe den, men i en ganske anden Side. Naar jeg nu i korte Træk skal udtale mig om Situationen, saa er den den, at de 53 søle sig fuldstændig overbeviste om — derom tvivler jeg ikke — at de ved den Fremgangsmaade, som de nu bruge, ville føre os til Livet, men efter det Kjendskab, jeg har til Fortiden og til Situationen, er jeg kommen til den Overbevisning, at de ville føre os, jeg vil just ikke sige til Døden, men til et mindre kraftigt Liv, end det, vi nu have. Naar man nu altsaa siger: Ja, men nu kommet Du jo til at slutte Dig sammen med ganske andre Mænd i dette Spørgsmaal, end Du tidligere har sluttet Dig til, saa siger jeg: Ogsaa deri har jeg en Lærer, som Ingen vil forkaste, og det er det ærede Medlem for Svendborg Amts 3die Valgkreds (S. N. Hansen). I 1858, dengang, da han i Forening med de Nationalliberale stod i Opposition til Ministeriet, da udtalte han disse Ord: „Lad os i Enighed værges os mod dem, som true vort Liv; vi kunne da altid, naar Livet er sikket, kæmpe om de forskellige Gjenstande, vi ere uenige om;“ denne Udtalelse slutter jeg mig fuldstændig til. Jeg skal kæmpe, forsaavidt jeg faar Leilighed til det, for denne min Anskuelse i Forening med dem, der dele min Opfattelse, men jeg skal ved senere Leilighed vise, at jeg er ligesaa beredt til at optage Kampen med dem om de Gjenstande, om hvilke vi ere uenige; det er disse Betragtninger, der have bestemt det Standpunkt, jeg agter at indtage.

G. Petersen: Der er fremkommet de mest forskellige Domme og Antydninger om Grunden til, at de 53 Medlemmer af dette Thing, til hvilke jeg hører, have foretaget det Skridt, som er foretaget. Allerede den høitærede Conseilspræsident har antydet, at vi, forinden vi gjorde dette Skridt, indbyrdes have forpligtet os til at staa Raft og Braft med hinanden. Jeg kan ikke forstaa, hvorfor den ærede Conseilspræsident har faaet denne Tanke og denne Tro; jeg kjender ingen som helst Forpligtelse, som er indgaaet hverken paa den ene eller paa den anden Side. Naar den ærede Conseilspræsident derefter har udtalt, at han anser dette Flertal for staaende udenfor Forhandlingen om denne Sag, er der vist ikke ret Mange af os, som ville godkjende en saadan Op-

fattelse. Paa den anden Side er det sagt, at vi her kun arbeide for det Personlige, men at vi lade Sagen blive udenfor, og det ærede Medlem for Odense Amts 1ste Valgkreds (Octavius Hansen) har sagt, at alt, hvad vi havde foretaget os, var ubetænksomt, at det, vi havde gjort, ikke var vel overveiet, at vi ikke havde set og lagt Mærke til de store Feil, vi begik, at ikke ret Mange, hvis de havde vidst, hvad Følgen vilde blive, vilde være gaaede til dette Skridt. Jeg forstaaar ikke, hvorfor disse Herrer hente disse Tanker og Anskuelser. Tro de ikke, at vi have gjort dette Skridt med velberaadt Hu og efter moden Overveielse? Tro det ærede Medlem for Odense Amts 1ste Valgkreds, at det mere er ham end os Andre om at gjøre i alvorlige Diebliske at overveie, hvad vi foretage os? Jeg maa for mit Bedkommende tilbagevise alle disse forskellige Bemærkninger. Hvad vi have gjort, har i det Mindste jeg for mit Bedkommende, og jeg tror ogsaa de fleste Andre, gjort i fuldstændig Overensstemmelse med, hvad vi anse for Ret og Pligt. Det er ikke, som den ærede Kultusminister udtalte, en soulmende Jøselse af Magtfulde, der har bragt os dertil, men det er Jøselen af, at vi derved opfylde vor Pligt imod os selv og imod vore Bølgere. Naar der tales om, at vi kun gjøre det af personlige Hensyn, kunde det Samme jo udlastes imod vore Modstandere; men vi tro det ikke; jeg for min Part har ikke troet, at hverken Ministeriet eller dets Løner staa imod os af personlige Hensyn. Grunden til den Kamp, som i dette Dieblisk er reist, maa sandelig søges i, at den nuværende Regjering ikke har det rette Syn paa Forholdene i Landet, paa, hvorledes Folkstemningen nu er der. Den kan kun leve den at kjende gennem dens underordnede Embedsmænd, være sig geistlige eller verdslige, men Embedsstanden kjender i det Hele kun grumme lidt til, hvad der rører og bevæger sig i Folket, med Undtagelse af Enkelte, som danne en smuk Undtagelse. I Regelen danne de fleste Medlemmer af Embedsstanden en Raft for sig selv; de bevæge sig ikke i Folket; de leve sig ikke ind i Folket og kjende ikke, hvad der rører sig hos det. Vi Andre, som leve blandt det, og som færdes og stoffes i Livet, tro, at vi bedre kunne dømmes om, hvad Folket ønsker og attraar. De Herrer, som nu for Dieblisket se paa Folket med andre Øine end vi, synes at have forglemmt, at der er gaaet 25 Aar, siden vi fik den fri Forfatning; at der aarlig strømmer Tusinder og Tusinder til Valgurnerne, unge Mænd, som ere levede op under den fri Forfatning, som mere og mere have lært at kjende, agte og elske den, og som nu spørge, hvorfor de mange Reformere staa tilbage, som de ønske, som nu med Kraft fordre af deres Repræsentanter, at de skulle søge at bringe dem tilfode. Der har været talt om mange af de Reformere, vi kunne ønske og som ere nødvendige for Folket, og der er faaledes ogsaa